

Полтавський державний медичний університет
БІБЛІОТЕКА

Серія віртуальних бюлетенів “Гідні визнання”. Випуск 26.

«Служіння людям та обов’язку»

Тишевський Іван Дмитрович

(1760-1820)

Лікар, меценат із Полтавщини

Автор: Резутіна Т.
Редактор: Безноса С.

Тишевський Іван Дмитрович
народився у 1760 р. в шляхетній українській родині в селі
Сачковичі Топальської сотні Стародубського полку.
Закінчив Києво-Могилянську академію
у 1783 р. та С-Петербурзьку
сухопутну госпітальну школу
в 1785 р.

**У званні підлікаря був призначений
до Полтавського легко-кінного полку,
із 1789 р. – лікар**

Іван Тишевський брав участь у російсько-турецькій війні 1787-1791 рр. Виявив неабияку хоробрість під час боїв біля Очакова, Бендер, та Аджибея

У 1792-1794 рр. працював лікарем у Катеринославському намісництві, потім служив у лейб-гвардії у Преображенському полку, отримав звання штаб-лікаря

Із 1797 р. – Іван Тишевський полтавський міський лікар

Спершу надавав медичну допомогу бідним та безпритульним у своєму будинку, згодом на власні кошти збудував для них лікарню й аптеку, де лікував їх та забезпечував ліками і харчами. Це була одна з перших у Лівобережній Україні міська лікарня для бідних і самотніх на 50 ліжок, що безперервно надавала допомогу хворим упродовж 5-ти років

**Хворі все прибували, а допомоги І. Тишевський
ні від кого не одержував**

*Незважаючи на матеріальну скруту, Іван
Дмитрович продовжував допомагати
хворим. У 1802 р. був переведений
з Полтави до Чернігова акушером
Чернігівської лікарняної управи*

*Будинок лікарні й хворих
І. Тишевський передав приказові
громадського піклування за умови,
що на утримання цього будинку
та хворих від приказу буде
виділятися 240 крб*

*Таким чином, у 1802 р.
приказом громадського
піклування Полтавської губернії
на казенні кошти
було відкрито першу лікарню
на 20 осіб у Полтаві*

**Завдяки своїй благодійній діяльності
Іван Тишевський зовсім розорився**

***Тож, витративши усі свої заощадження
і заборгувавши 1650 крб., Іван Дмитрович
(який, до того ж, мав велику сім'ю)
аби вийти зі скрутного
становища, вирішив продати
свій будинок на 16 кімнат
під народне училище***

У 1803 р. Іван Тишевський звернувся через медичну колегію до придворної канцелярії з проханням виділити йому 10 тис. крб. або взяти за проценти його власний будинок (дерев'яний, оштукатурений і обкладений цеглою, на кам'яному фундаменті, розміром 18 x 8 сажнів) з усіма службами і землею до нього належною, або ж передати його в казну, щоб він міг сплатити борги й покращити своє матеріальне становище. Проте цар звелів продати будинок І. Тишевського під заклад

**У 1803 р. Іван Тишевський знову переведений
до Полтави акушером**

**Аптека та лікарня І.Тишевського в 1804 р.
викуплена містом із призначенням
нового аптекаря Іванна Сесса.**

**Визначити, де вони
розташовувалися,
допомагають
археологічні
джерела**

Так, по перетину пр. Першотравневого та вул. Бр. Литвинович (нині Воскресенський узвіз) у розкопі №5 (розкопки Центру охорони та досліджень пам'яток археології) у господарській ямі знайдений кубооктаєдровий аптечний важок (унція (28.80 г) XVIII ст.). Під час археологічних досліджень по всій ділянці розкопок траплялися знахідки аптекарського посуду як фрагментів, так і цілих форм. Особливо інтенсивно – на місці котловану, що розмістився на ділянці пр. Першотравневого №№ 5-9, та території, прилеглої до розкопу № 5

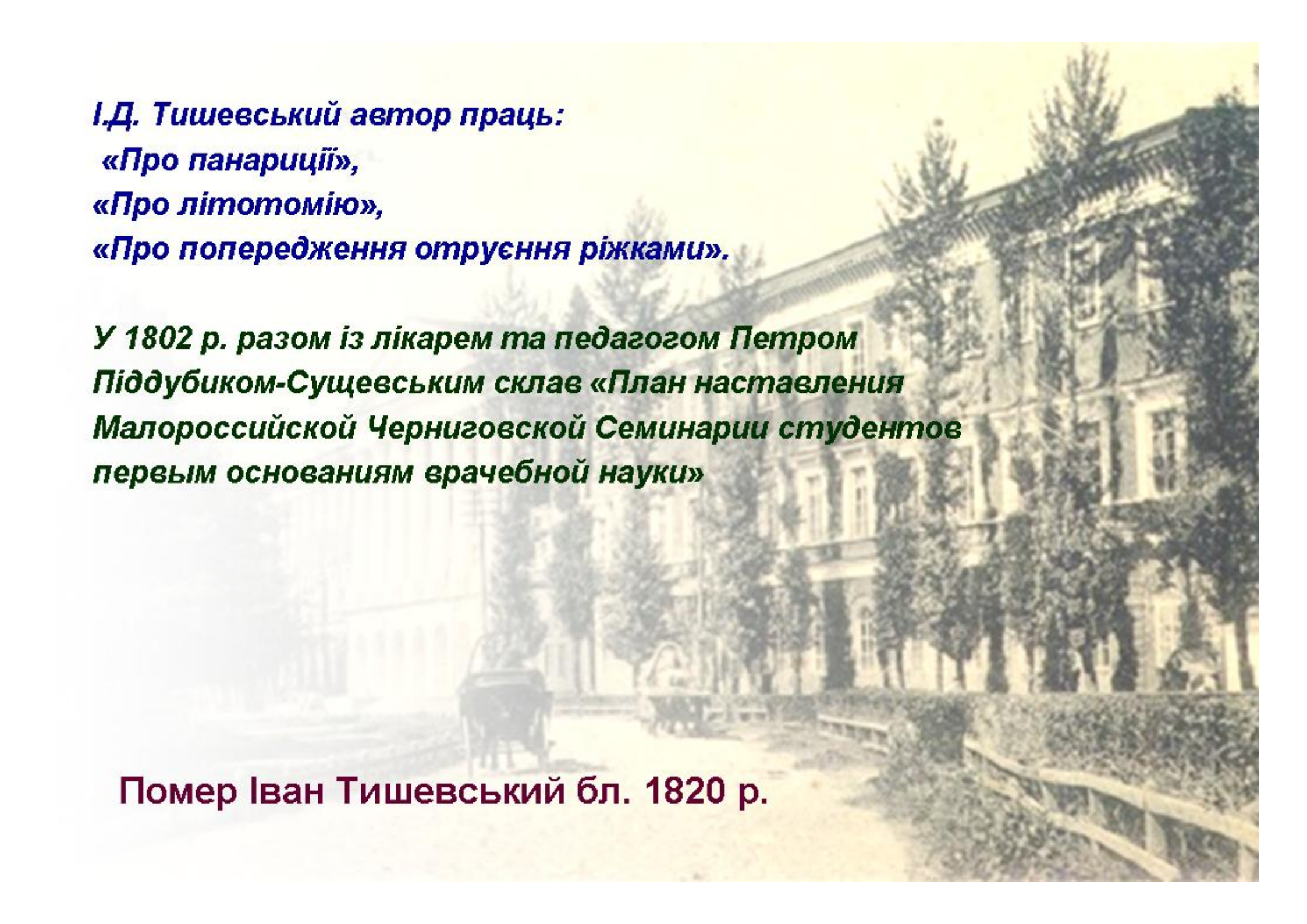
Керамічні знахідки, аптечне скло, важок дають підстави локалізувати тут одну з найстаріших аптек, вірогідно, І.Тишевського

***І.Д. Тишевський автор праць:
«Про панариції»,
«Про літотомію»,
«Про попередження отруєння ріжками».***

У 1802 р. разом із лікарем та педагогом Петром Піддубиком-Сущевським склав «План наставлення Малороссийской Черниговской Семинарии студентом первым основаниям врачебной науки»

Помер Іван Тишевський бл. 1820 р.

Використані джерела:

1. Києво-Могилянська академія в іменах XVII-XVIII ст. : Енциклопедичне видання / відп. ред. В. С. Брюховецький, упоряд. З. І. Хижняк. – Київ: ВД «КМ Академія». – 2001. – 367 с.
2. Плющ В. Нариси з історії української медичної науки та освіти / В. Плющ. – Мюнхен : УВАН у Німеччині – Кн. 1 : Від початків української державності до 19 століття. – 1970. – 342 с.
3. Полтавіка. Полтавська енциклопедія. Том 12. Релігія і Церква. – Полтава : «Полтавський літератор». – 2009. – Режим доступу: <http://history-poltava.org.ua>
4. Полтавщина: Енциклопедичний довідник / за ред. А.В. Кудрицького. – К. : УЕ. – 1992. – 1022 с.

